

Voorwoord	7
Peter-Paul Verbeek	
Inleiding	11
Hannah Arendt als inspiratiebron	13
Vraagstukken rondom de inzet van ict zijn publieke vraagstukken	14
Inbreng van burgers als voorwaarde voor een vrije en veerkrachtige samenleving	17
Inbreng van burgers is niet vanzelfsprekend	19
Revitalisatie van de publieke sfeer in een wereld vol ict	21
Ict-vormgevers van de samenleving	22
Hannah Arendt als hoopvolle inspiratiebron	23
Opzet boek	24
DEEL 1: HOE HET IS	27
Hoofdstuk I	
De publieke sfeer staat op het spel	29
De publieke sfeer volgens Hannah Arendt	30
Verbeek: democratisch de onvermijdelijke impact van technologie vormgeven	35
Kritiek op Verbeek: ict-vormgevers zijn medeverantwoordelijk voor de publieke sfeer	37
Impact van de digitale transitie op de publieke sfeer	40
Te pessimistisch?	45
Hoofdstuk II	
Virtuele publieke sferen bestaan (niet)	47
Virtuele voors en tegens tellen met Polltown	49
Burgers bespreken publieke kwesties in een online omgeving	53
Sociale media en de publieke sfeer	56
Arendt toe aan een update	60
Wat nu?	65
DEEL 2: HOE HET ANDERS KAN	67
Hoofdstuk III	
Ict-vormgevers: spreek en handel zelf	69
Arendt en het actieve leven: arbeiden, werken en handelen	71
Hedendaagse professionele praktijken bezien door een Arendt-bril	72
Ict-vormgevers doen een boekje open	75
Ict-vormgevers die handelen en spreken	80
Handelen in de alledaagse professionele praktijk	85
Een nieuw arbeidsethos	90
Hoofdstuk IV	
Creëer 'publieke sfeer'-bevorderende ordeningen!	93
Arendt over de private, publieke en sociale sfeer	95
Arendts notie van de sociale sfeer	97
BUUV: een ict-gemedieerd, lokaal burgerinitiatief	99
Burgerinitiatieven en overlappende sferen	104
Ontwerpprincipes voor de revitalisatie van de publieke sfeer	108
Voor nu	118
Dankwoord	121
Literatuur	123
Noten	131